6 Νοεμβρίου 2019

Ιερά Μονή Φανερωμένης Λευκάδος (μέρος 1ο)

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός

Ιστορικό Ιερας Μονής Φανερωμένης

Τρία χιλιόμετρα δυτικά της πολιτείας υψώνεται σε γραφικότατο λόφο η Ιερά Μονή και ο Ναός της Παναγίας της Φανερωμένης. Αλλά ποιος έκτισε τον θρόνο της πάνω στον αιθέριο εξώστη αυτού του Λευκαδίτικου Παραδείσου;

Η Παράδοση μας διασώζει την ιστορία της, και η ιστορία είναι παλιά. Φθάνει ως τους πρώτους Αποστολικούς χρόνους. Στήν θέση πού είναι σήμερα τό Μοναστήρι υψωνόνταν καλλιμάρμαρο Ιερό της θεάς Αρτέμιδος μέχρι πού ακούστηκε τό κήρυγμα του Θεανθρώπου.

Η παράδοση αναφέρει τόν Απόστολο Παύλο ως ιδρυτή και της Εκκλησίας της Λευκάδος. Η σχετική πληροφορία αναφέρεται στήν Ιστορία του Δημ. Πετριτσόπουλου, γραμμένη στά Ιταλικά.

Σέ χειρόγραφο του 13ου αιώνος, τό οποίο ειχε ανακαλύψει στή Μονή Σουμελά του Πόντου ο λόγιος Επίσκοπος Κυθήρων Μάξιμος Μαργούνιος (16ος αιών) καί δημοσιεύει σέ μελέτη του σχετική μέ τήν Εκκλ. Ιστορία των Ιονίων Νήσων, αναφέρει τά εξής: “Όταν ήταν αυτοκράτορας ο Τιβέριος Κλαύδιος (41-54 μ.Χ.) ο Άγιος Απόστολος Παύλος, μετά από τό πέρασμά του από τήν Αθήνα, κατόρθωσε μέ τήν συνεργασία του Ακύλα νά μετατρέψει από τόν Παγανισμό στήν Χριστιανική Πίστη πολλούς Ηπειρώτες, Ακαρνάνες καί Λευκαδίους. Μετά από λίγο καιρό, καθώς ο Ακύλας ήταν υποχρεωμένος νά αναλάβει τήν Ιεραποστολή στήν Εφεσο, στάλθηκε γιά νά τόν αντικαταστήσει ο Ηρωδίων, πού ορισε επισκόπους τόν Λουκιανό στήν Νικόπολη καί τόν Σωσίωνα στήν Λευκάδα”.

Αγιογραφικές μαρτυρίες γιά τήν ελευση του Αποστόλου Παύλου στήν Λευκάδα δέν

εχουμε. Μόνον αυτή πού αναφέρεται στήν επιστολή του Απ. Παύλου πρός Τίτον. ” Οταν πέμψω Αρτεμάν πρός σέ, ή Τυχικόν, σπούδασον ελθείν πρός με εις Νικόπολιν’ εκεί γάρ κέκρικα παραχειμάσαι...” Από τήν Νικόπολη, σύμφωνα μέ τήν παράδοση, έστειλε στό απέναντι νησί της Λευκάδος τόν χειμώνα του 65 μ.Χ τόν συνεργάτην του Απόστολο Ακύλα.

Ο κήρυκας της νέας πίστεως αποβιβάστηκε στό τότε ρωμαϊκό λιμάνι στόν Αη-Γιάννη. Σέ ενα σπήλαιο της παραλίας, λόγω του χειμώνα, ο Ακύλας συγκέντρωσε τό πλήθος των ανθρώπον πού ποθούσαν νά ακούσουν τή νέα διδασκαλία. Όσοι από αυτούς πίστεψαν έκαναν τή μικρή εκείνη σπηλιά τόπο προσευχής και λατρείας. Συντομα ο Ακύλας αναχώρησε γιά τήν Έφεσο αφού αφησε εδώ άλλον συνεργάτη του Παύλου τόν απόστολο Ηρωδίωνα, ο οποίος μέ τή σειρά του χειροτόνησε επίσκοπο Λευκάδος τόν Σωσίωνα.

Μαζί, Ηρωδίωνας και Σωσίωνας, ανέβηκαν στό Ιερό της Θεάς Αρτέμιδος. Επί τρεις ημέρες κήρυτταν τή νέα πίστη στά συγκεντωμένα πλήθη. Ακολούθως μετά από θερμή προσευχή συνετρίβει τό Ιερό της Θεάς Αρτέμιδος. Οι Λευκαδίτες πίστεψαν και έκτισαν τόν πρώτον ευκτήριον οίκον πρός τιμήν της Παναγίας.

Μετά από κάποιο χρονικό διάστημα έφθασε στήν Λευκάδα καί ο ίδιος ο Απόστολος Παύλος. Κατέπλευσε στό Ρωμαϊκό λιμάνι, οπου τόν υποδέχθηκαν οι Χριστιανοί της νήσου. Στό σπήλαιο, όπου πρώτος ο Ακύλας είχε κηρύξει, ο Απόστολος των Εθνών

τέλεσε τήν Θεία Ευχαριστία. Η σπηλιά αργότερα από τούς Ανδηγαυούς διαμορφώθηκε σέ εκκλησάκι καί είναι τό σημερινό εξωκλήσι του Άη-Γιάννη του Αντζούση.

Αργότερα τό 332 μ.Χ. στά χρόνια του Μ. Κων/νου καί μετά τήν Α' Οικουμενική Σύνοδο, πού εγινε στή Νίκαια της Βυθινίας, ήρθαν πέντε πατέρες μαζί με τον επίσκοπο Λευκάδος Αγάθαρχο, πού είχε λάβει μέρος στην Οικουμενική Σύνοδο, και εγκαταβίωσαν οι δύο στο χώρο της Ιεράς Μονής καί οι τρεις αλλοι στο χωριό Νικιάνα, απ' οπου πήρε και το ονομά του από την Νίκαια, ιδρυσαν τό Ησυχαστήριο των αγίων Πατέρων. Οι Πατέρες αυτοί οργάνωσαν τόν μοναχισμό στή Λευκάδα καί εχτισαν τά πρώτα κελλιά καί μεγάλωσαν τόν ναό. Ομώς έπειτα από λίγο καιρό πυρκαγιά τον κατέστρεψε.

Τόν 5ον αιώνα μ.Χ. οι Λευκαδίτες παραγγέλνουν τήν Εικόνα της Παναγίας στήν Κωνσταντινούπολη,στόν σεβάσμιο Ιερομόναχο καί αγιογράφο Κάλλιστο. Μετά από προσευχή καί νηστεία η μορφή της Παναγίας φανερώθηκε πάνω στο λευκό ξύλο, το οποίο είχε προετοιμαστεί από τόν Κάλλιστο, μέ θαυμαστό τρόπο. Η εικόνα βρέθηκε σχεδιασμένη "αχειροποίητος" καί αυτός εβαλε μόνο τά χρώματα. Γι' αυτό η εικόνα πήρε τό ονομα «Η ΠΕΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ » ή αλλιώς «ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ».

Για το διάστημα πού ακολουθεί λείπουν οι ιστορικές μαρτυρίες. Μόνο αργότερα τό 1670 η Μονή φέρεται σέ χειρόγραφο κώδικα ως Μετόχι της Μονής Παναγίας

Καρακονησιάς, στόν Αβρακικό Κόλπο. Από τό 1700 η Μονή συναντάται ανεξάρτητη καί τά επόμενα χρόνια λειτουργεί υπό καθεστώς πατρωνείας ιδιωτικού δικαίου, ενώ διατηρεί καί σχολείο στό μετόχι της Αναλήψεως, στό χωριό Φρύνι.

Τον Ιούνιο του 1754 εισάγεται το κοινοβιακό σύστημα στην Μονή. Στις αρχές του 19ου αιώνος μέρος των προσόδων της Μονής διατίθεται γιά την συντήρηση του Μητροπολίτου Λευκάδος. Από τους αδελφούς της Μονής διακρίθησαν γιά τήν παιδεία τους ο Αρχιεπίσκοπος Λευκάδος καί Αγίας Μαύρας Διονύσιος Κόνδαρης, οι Ιερομόναχοι Νεκτάριος Ζαμπέλης, Ιωαννίκιος Κόνδαρης, Γαβριήλ Κλωνάρης, Θεοφάνης Κατωπόδης.

Τό 1762 τό μοναστήρι πυρπολείται από τούς Ενετούς αλλά διασώζεται η Ιερά Εικόνα, ενώ η Μονή καταστρέφεται ξανά τελειωτικά από πυρκαγιά και το 1886. Ο νέος Ναός χτίστηκε στα επόμενα χρόνια μέ καταφανή Ζακυνθινή επίδραση, και το Τέμπλο είναι εργο του Ευστ. Προσαλέντη.

Η σημερινή Εικόνα είναι αντίγραφο της θαυματουργού Εικόνος της Φανερωμένης και εγινε το 1886 στο Αγιον Ορος από τον Ιερομόναχο Βενιαμίν Κοντράκη, οπως αναγράφεται στο κάτω δεξιό μέρος της Εικόνος. Ο απεσταλμένος του Ηγουμενοσυμβουλίου Ιερομόναχος Φυλάρετος Καρύδης, ένας από τους πλέον δραστήριους και ικανούς Ηγουμένους των ετών αυτών, μετέβει στο Άγιο Όρος και αφού παράλαβε την Ιερά Εικόνα την μετέφερε στην Λευκάδα. Έφθασε στο νησί

κατά την παραμονή της πανυγύρεώς της Μονής. Τότε κλήρος και λαός την υποδέχθηκαν με ευλάβια και ενθουσιασμό. Κατόπιν ολονύκτιας αγρυπνίας στο ιστορικό Μετόχι της Μονής της Αναλήψεως του Σωτήρος, ανέβασαν την Ιερά Εικόνα στην Μονή και εκεί φυλάσσεται μέχρι και σήμερα.

Τον Ιούλιο του 1987 έγιναν επίσημες εορτές στην Ιερά Μονή της Φανερωμένης, επ’ ευκαιρίας της συμπλήρωσης 100 ετών από την χρονιά της φιλοτέχνησης της Εικόνος στο Άγιο Όρος. Ήλθε από την Ιερά Μονή Κουτλουμουσίου του Αγίου Όρούς και τεμάχιο από τον Τίμιο Σταυρό του Κυρίου μας. Πλήθη πιστών προσήλθαν στην Ιερά Μονή για να προσκυνήσουν τον Τίμιο Σταυρό και την Ιερά Εικόνα.

Στήν Ιερά Μονή φυλάσονται μικρό τεμάχιον Τιμίου Ξύλου, καί ιερά λείψανα των Αγίων Παντελεήμονος, Μακρίνης, Νικηφόρου μάρτυρος, αγίου Σιλουανού καί αγίου Αρσενίου του Καππαδόκου και πολών άλλων Αγίων.

Αυτή μέσα από τό ψηφιδωτό του χρόνου είναι η ιστορία της Ι. Μονής.